

Mersin-Tarsus Kıyı ve Yamaç Akiferlerinin Hidrojeokimyası

Hydrogeochemistry of Mersin-Tarsus Coastal and Hillside Aquifers

Zübeyde HATİPOĞLU

Mersin Üniversitesi, Jeoloji Mühendisliği Bölümü, Çiftlikköy, 33342

Mersin (e-posta: zubeyde@mersin.edu.tr)

Serdar BAYARI

Hacettepe Üniversitesi, Jeoloji Mühendisliği Bölümü, Beytepe, 06532

Ankara (e-posta: serdar@hacettepe.edu.tr)

Öz

Mersin-Tarsus kıyı ve yamaç akiferlerinin Berdan Nehri ile Karakuz Dere arasında kalan kesiminde yüzey ve yeraltısu kalitesi 2001-2002-2003 yıllarında yapılan yerinde ölçüm ve analizler ile zaman ve konuma bağlı olarak incelenmiştir. İncelenen alanda yeraltısunun sıcaklığı 20-26 °C, pH'ı 6.4-8.6, elektriksel iletkenliği 385-6890 mikroS/cm arasında değişmektedir. Mevcut iki sıcak su kuyusunda sıcaklık 38-40°C, pH 7.32-7.59, özgül elektriksel iletkenlik 10900-12000 mikroS/cm arasında değişmektedir. Yeraltısu örneklerinin çoğunluğu Ca-HCO₃ fasiyesindedir. Ayrıca, MgHCO₃, NaHCO₃, NaCl, CaSO₄ ve NaSO₄ fasiyesinde sular da saptanmıştır. Yeraltısu örneklerinin nitrat içeriği incelenen pek çok noktada içmesuyu sınır değerini aşmaktadır. Sınırlı sayıda örnekte Fe, Cd derişiminin müsaade edilebilir değerin üzerinde olduğu belirlenmiştir. Ayrıca az sayıda örneğin tuzlu su girişiminden etkilendiği saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Hidrojeokimya, Mersin, su kalitesi, yeraltısu

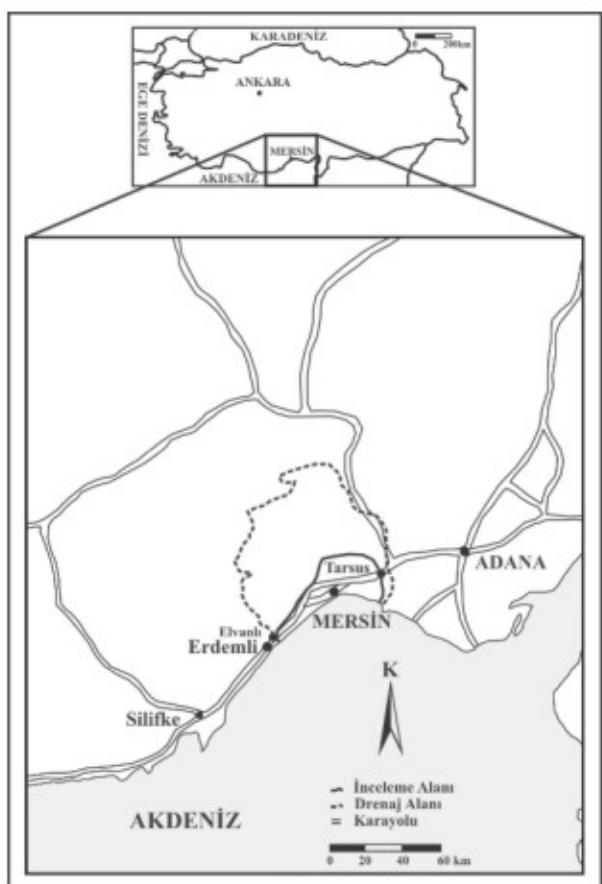
ABSTRACT

Surface and groundwater quality of Mersin-Tarsus hillside and coastal aquifers extending between Berdan and Karakuz streams was investigated by means of in-situ measurements and chemical analyses during the years 2001-2002-2003. Groundwater's temperature, pH and specific electrical conductivity are found to range between 20-26 °C, 6.4-8.6 and 385-6890 microS/cm, respectively. In two hotwater wells, temperature, pH and specific electrical conductivity are between 38-40°C, 7.32-7.59 and 10900-12000 microS/cm. Great majority of groundwater samples belongs to Ca-HCO₃ facies though, MgHCO₃, NaHCO₃, NaCl, CaSO₄ and NaSO₄ type waters were also observed. In considerable number of samples, nitrate exceeds drinking water limits while, limited number of samples posses Fe and Cd values above the limits. Seawater intrusion is observed only in a few sites.

Key words: Hydrogeochemistry, Mersin, water quality, groundwater,

GİRİŞ

Mersin-Tarsus arasında Torosların eteklerini oluşturan yamaç ve alüvyal nitelikli kıyı ovasını kapsayan inceleme alanı $34^{\circ}20'$ ile $36^{\circ}57'$ boylam ve $36^{\circ}38'$ ile $37^{\circ}00'$ kuzey enlemleri arasında yer almaktır ve 810 km^2 'lik bir alanı kapsamaktadır (Şekil 1). İnceleme alanında batıdan doğuya gidildikçe denizden uzaklaşan dağ sırasıyla deniz arasında geniş bir kıyı düzluğu bulunmaktadır. Bu düzükte bulunan Mersin ve Tarsus kentleri en büyük yerleşim alanlarını oluşturmaktadır. Mersin-Tarsus arasındaki bölge tarım ve sanayi faaliyetlerinin, Mersin'in batısındaki bölge ise yazlık sitelerin yoğunlaştığı alanlardır. İçme ve sulama suyu ihtiyacının bir bölümü doğuda bulunan Berdan Barajından karşılanmasına karşın, inceleme alanı genelinde yeraltısuyu kullanım oranı oldukça yüksektir.

Şekil 1. Çalışma alanı yerbulduru haritası
Figure 1. Location map of the study area.

İnceleme alanının hidrojeolojisi ile ilgili en kapsamlı çalışma Devlet Su İşleri tarafından gerçekleştirılmıştır (DSİ, 1978). Bölgede DSİ ve

şahıslarca açılan kuyular ile çeşitli kaynak ve yüzey sularına ait 1961-1972 dönemindeki su kimyası verilerini içeren anılan çalışma genel amaçlı olup, yeraltısuyu kimyasının zamana bağlı değişiminin incelenmesini amaçlamamaktadır. Değirmenci ve Altın (2001) inceleme alanının batisında özellikle yazılık sitelerin bulunduğu Mezitli ve çevresini kapsayan kesimde gerçekleştirdikleri çalışmalarında aşırı çekime bağlı denizsuyu girişiminin başladığını saptamışlardır. Demirel (2004) Kazanlı ve çevresinde 1984 ile 2000 yılları arasındaki dönemde tuzlusu girişimin durumunu klorür (Cl) ve elektriksel iletkenlik (El) ölçümleri kapsamında incelemiştir. Anılan çalışmada, 1984-1995 yılları arasında düşük bir oranla artan Cl ve El içeriklerinin, sonraki dönemde daha yüksek oranda artmaya devam ettiği saptanmıştır. Kısa dönemli iklim değişimlerinden etkilenmeyen yeraltısuyu bölgenin sürdürülebilir kalkınması açısından stratejik bir öneme sahiptir. Bu nedenle, bu çalışmada kıyı-yamaç akiferleri yeraltısuyu kimyasının mevcut durumunun belirlenmesi, bu çerçevede su kalitesine yönelik tehditlerin saptanması amaçlanmıştır.

BÖLGESEL JEOLIOJİ VE HİDROJEEOLOJİ

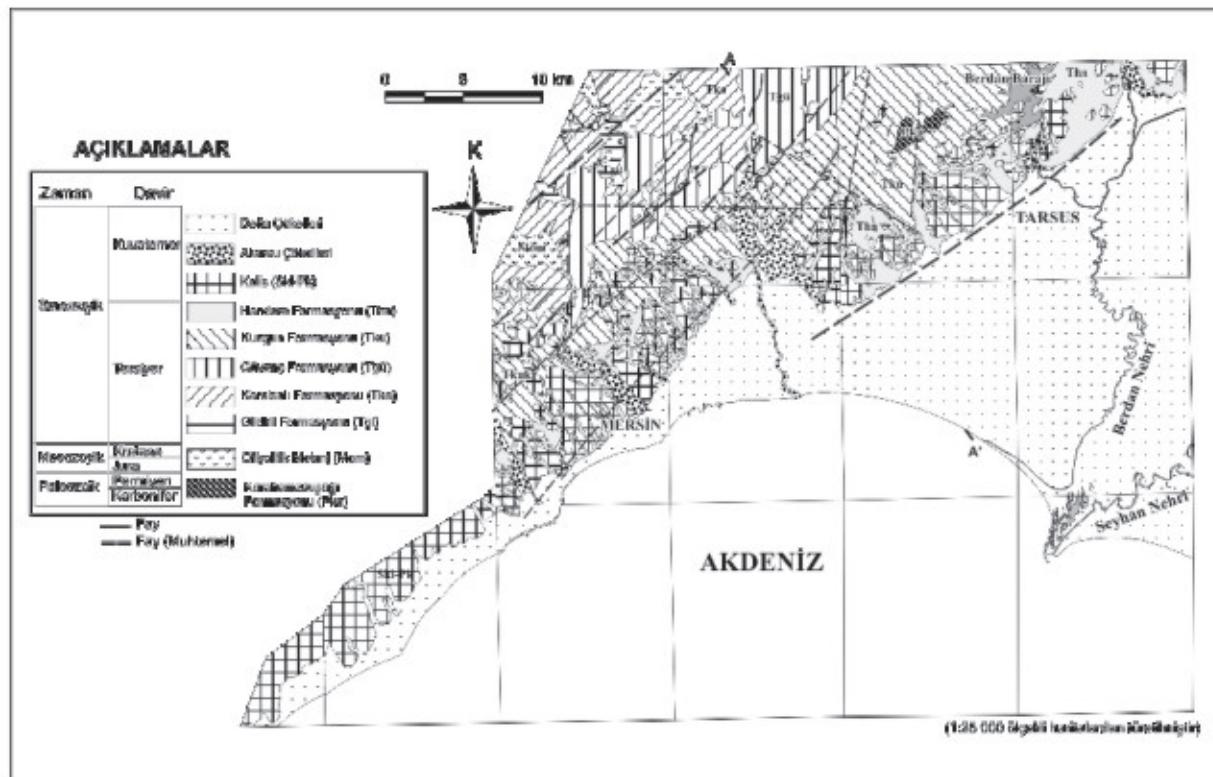
Jeoloji

Bu çalışmada kullanılan jeolojik veriler Şenol vd. (1998)'den derlenmiştir. Mersin-Tarsus Kıyı akifer sistemi ile bu sistemin drenaj alanında yer alan jeolojik birimler, Toros Dağ Oluşum Kuşağının, Ecemış Fayı güneydoğu kesiminde yer alır ve bu kuşağın jeolojik özelliklerini taşımaktadır. Bölgenin jeoloji haritası Şekil 2'de ve A-A' jeolojik kesiti Şekil 3'te sunulmuştur. Paleozoyik yaşı metamorfikler, Üst Kretase döneminde bölgeye yerleşen ofiyolitik melanj, Oligosen-Miyosen-Pliyosen döneminde oluşan karasal, geçiş ve denizel ortam çökelleri, Kuvaterner yaşı karasal ve geçiş ortamı çökelleri bölgесel jeolojik yapının ana unsurlarıdır.

Tarsus'un kuzeybatısında, Ziyaret Dağı çevresinde görülen Karahamzaşağı Formasyonu (kireçtaşı-mermer-kuarsit-sıst) inceleme alanında temel birimi oluşturmaktadır. Üst Kretase yaşı ofiyolitik melanj Permiyen-Jura-Kretase yaşı karbonatlı kaya blokları içerir ve Mersin'in kuzeyinde derin vadiler içinde görülmektedir. Ofiyolitik melanj üzerine çakıltaş-kumtaşı, silttaş-kiltaşı, killi kireçtaş-marm gibi kaya birimlerinden oluşan Oligo-Miyosen yaşı Gildirli Formasyonu uyumsuz olarak bulunmaktadır. Gildirli Formasyonu üzerinde Alt-Orta Miyosen yaşı, erime boşlukları içeren Karaçalı Formasyonu resifal

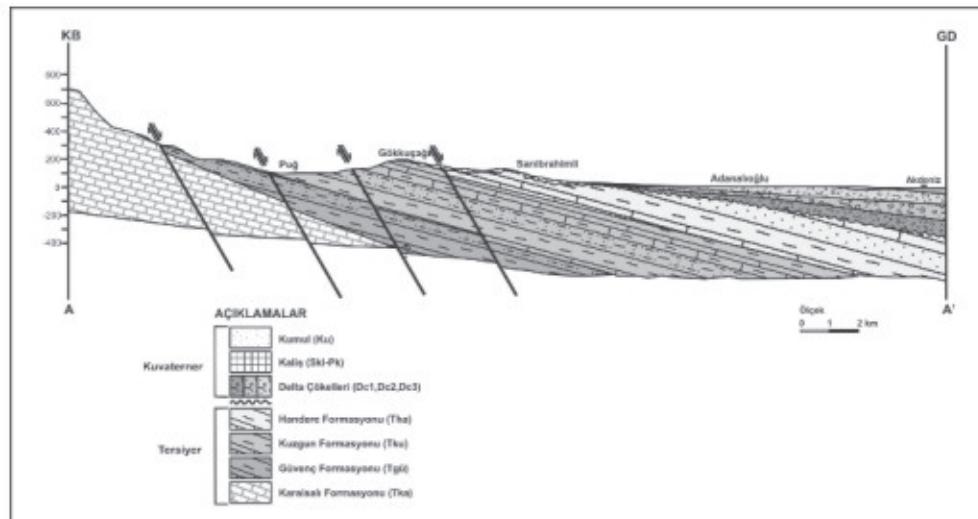
kireçtaşları bulunmaktadır. Daha üstte yeralan Güvenç Formasyonu alttan üstte doğru killi kireçtaşı-marn ve kiltaşı-silttaşı birimlerinden oluşmaktadır. Tektono-stratigrafik istifin devamında yeralan Orta-Üst Miyosen yaşlı Kuzgun Formasyonu alt bölgelerinde kumtaşı-çakıltaşı, orta bölgelerde resifal kireçtaşı ve tüfit, üst bölgelerde ise kilttaşı-marn-silttaşından oluşmaktadır.

Üst Miyosen-Pliyosen zamanında çökelen Handere Formasyonu birbiri ile geçişli kiltaşı-marn-silttaşı, olistik kireçtaşı, jips ve kumtaşı-çakıltaşı birimlerinden oluşmaktadır. Kuvaterner döneminde bölgede karasal ve geçiş ortamı çökelleri olan yüksek seki çakıltaşları, kıyı çökelleri, kaliş, akarsu seki çakıltaşları, delta çökelleri ve kumullar oluşmuştur.

Şekil 2. İnceleme alanına ait jeoloji haritası (Şenol vd., 1998).

Figure 2. Geological map of the study area (Senol et al., 1998).

Şekil 3. İnceleme alanına ait A-A' jeolojik kesiti.

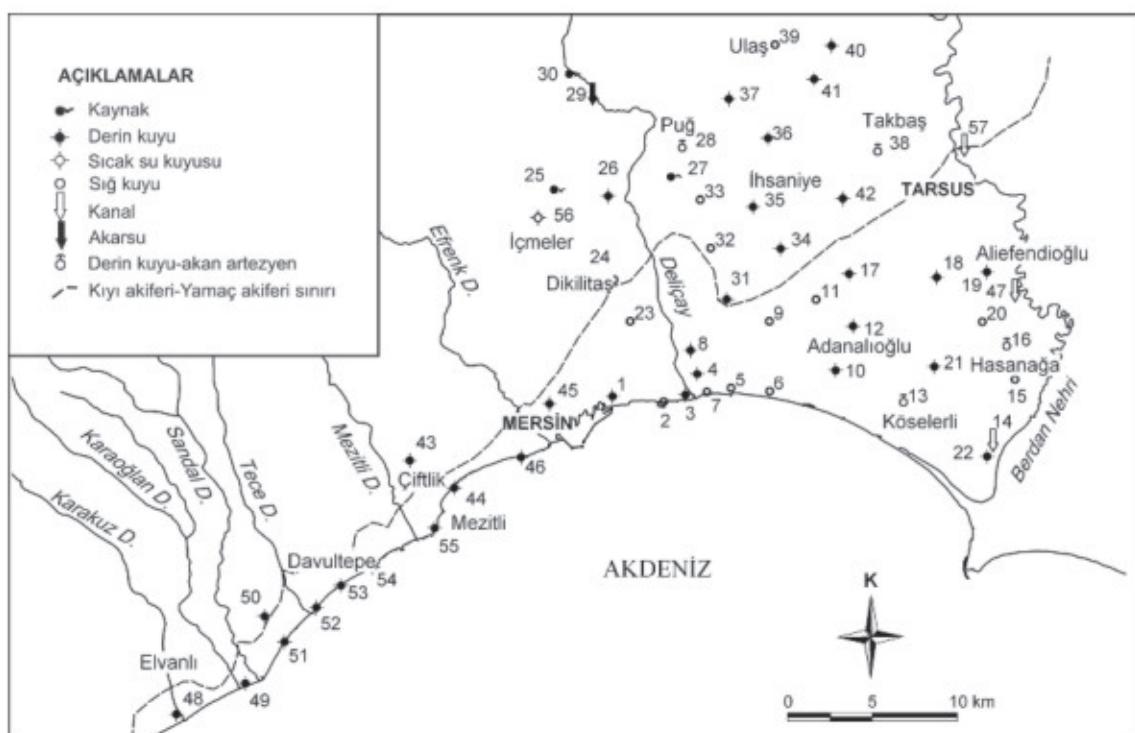
Figure 3. Geological section of A-A'.

Hidrojeoloji

İnceleme alanı kuzey kesimde genel olarak güneydoğuya eğimli sedimanter kayaçların bulunduğu düşük verimli Yamaç akiferi ve güneyde yüzey alanı doğudan batıya azalan alüvyon malzemenin oluşturduğu yüksek verimli Kıyı akiferi olarak tanımlanan iki ayrı morfo-hidrojeolojik bölümden oluşmaktadır (Hatipoğlu, 2004). Genel olarak sedimanter kayaçların ardalanmasından oluşan Yamaç akiferinde tek tür kaya tipinin hakimiyetinden çok kumtaşısı, kireçtaşısı, çakıltaşısı, silt, marn ve kiltaşısı ardalanması gözlenir. Bu nedenle Yamaç akiferinde verimli yeraltısu üretimi ancak, yerel ölçekte, uygun litolojilerin bulunduğu kesimlerde mümkündür. Buna karşın, delta-kıyı ovası ortamı çökellerinden oluşan Kıyı akiferinde verimli yeraltısu üretimi pek çok alanda mümkün değildir. Bu kesimde, akarsu yataklarının yatay-düşey yönde yer değiştirmesine bağlı olarak taneboyu dağılımında ve buna bağlı olarak jeohidrolojik parametre değerlerinde (hidrolik iletkenlik, porozite, özgül depolama vb.) kısa mesafelerde büyük değişimler görülebilmektedir.

VERİLER VE YÖNTEM

İnceleme kapsamında 1/100,000 ölçekli Mersin-O-33 ve 1/25,000 ölçekli Silifke O-32-c1 ve c2 topografik paftaları içinde UTM 619000-675000 doğu boyamları ile 4055000-4096000 kuzey enlemleri arasında yer alan Devlet Su İşleri (DSİ), Köy Hizmetleri (KH), İller Bankası (İB) ve şahıslar tarafından açılan kuyular ile kaynaklardan 2001 Haziran-Ekim (kurak), 2002 Ekim (kurak) ve 2003 Mayıs (yağışlı) dönemlerinde 50 dolayındaki noktada yüzey ve yeraltısu kimyası incelenmiştir (Şekil 4). Sıcaklık, elektriksel iletkenlik (Eİ), pH, çözünmüş oksijen (ÇO) değerleri yerinde ölçümlerle belirlenmiştir. Kimyasal amaçlı örnekler polietilen şişelere alınarak, standart yöntemlerle korunmuş ve analiz edilmişlerdir. Tüm örnekler için anyon-katyon dengesi $\pm 5\%$ 'ten düşüktür. Majör iyon ve besin tuzları (N türevleri ve fosfat) derisi her üç dönem örneklerinde belirlenmiş, ağır metal derişimleri ise yalnızca 2003 yağışlı dönem örneklerinde belirlenmiştir (Çizelge 1, 2, ve 3).

Şekil 4. Yüzey ve yeraltısu örnekleme noktaları haritası.
Figure 4. Surface and groundwater sampling points map.

Çizelge 1. 2001 Haziran-Ekim dönemi analiz sonuçları.

Table I. Analysis results of June-October 2001 period.

Önemk No ve Yeri	X	Y	Koordinat	T (°C)	pH (mikroSi/cm, 25°C)	ÇO (mg/l)	Derişim (metlikl)						Derişim (mg/l)						
							Na	K	Ca	Mg	CO ₃	HCO ₃	Cl	SO ₄					
1-Sarıdere Bölgeleri	644320	4075640	7.01	9.00	7.800	2.484	0.045	5.314	2.366	0.040	6.809	3.000	0.477	0.000	28.688	0.000	0.000		
2-Karadıvar	651342	4075115	7.47	8.90	3.000	1.318	0.046	3.693	4.360	0.000	7.738	1.200	0.437	0.000	54.613	0.000	0.004		
3-Derigöz Dokuşu	652629	4075179	7.00	7.00	5.400	0.027	0.574	0.027	3.497	0.000	6.190	0.600	0.549	0.000	51.123	0.000	0.011		
4-Akdeniz Muhafesi	653314	4076968	7.00	7.00	4.000	0.029	3.044	3.373	0.000	6.190	0.600	0.549	0.000	35.7	0.000	0.011			
5-Kazanlı	653305	4076539	7.48	14.00	2.000	0.217	5.364	7.980	0.000	6.881	3.000	6.040	0.000	35.881	0.000	0.006			
6-Kazanlı	653177	4076153	8.59	8.90	2.000	3.741	0.077	1.572	2.715	0.000	3.587	4.000	0.677	0.000	3.404	0.000	0.024		
7-Seyhan Nehri Mekki	653385	4076105	7.00	9.00	3.700	1.740	0.031	3.493	4.854	0.000	7.531	2.000	0.974	0.000	35.667	0.000	0.005		
8-Karakalyas	653920	4078390	7.62	8.90	7.000	1.083	0.058	3.414	0.000	4.499	0.500	0.048	0.000	43.780	0.000	0.011			
9-Hamurlu Koryu	657562	4070516	7.45	10.00	3.100	2.610	0.050	4.541	4.031	0.000	8.294	2.000	1.162	0.013	36.065	0.000	0.007		
10-Adınatırıcı Koryo	661472	4077216	7.00	7.00	3.400	0.827	0.022	1.497	3.204	0.000	3.874	2.100	0.962	0.000	4.651	0.000	0.008		
11-Adınatırıcı Koryo	665159	4075159	25	6.99	9.00	2.000	0.040	4.192	2.414	0.000	5.660	3.250	0.777	0.014	36.682	0.000	0.000		
12-Sarıkentli Koryo	665497	4079822	24	7.74	7.58	3.700	3.828	0.065	1.347	2.533	0.000	4.830	2.050	1.382	0.014	2.977	0.000	0.033	
13-Keseli Koryo	665471	4075968	24	7.00	12.000	4.472	0.099	2.984	2.962	0.000	4.209	6.250	2.677	0.000	4.187	0.000	0.018		
14-Keseli Pompalı İstasyonu	6707263	4072263	31	8.46	10.50	4.000	0.046	3.295	2.468	0.000	4.544	3.350	1.928	0.048	2.336	0.000	0.032		
15-Hesansaya	6707649	4076553	23	7.59	8.80	2.000	0.568	0.076	1.697	2.304	0.000	4.606	3.150	2.071	0.000	0.000	0.000	0.028	
16-Alide Koryo	6715664	4078294	26	7.67	5.00	1.900	1.314	0.022	2.046	1.726	0.000	3.874	0.850	0.672	0.000	6.965	3.618	0.019	
17-Kuzukent Koryo	665269	4052595	23	7.26	10.00	4.500	0.082	5.190	3.044	0.000	6.993	2.450	1.538	0.010	23.488	0.000	0.028		
18-Karabucak Orman İsteme	667344	4072959	27	7.37	7.00	3.000	1.074	0.060	4.092	1.942	0.000	5.650	1.350	0.777	0.000	16.289	0.000	0.000	
19-Alifelembolu Koryo	667303	4083006	23	7.28	6.00	5.000	0.679	0.074	4.207	2.662	0.000	5.643	1.150	0.825	0.014	21.423	0.000	0.017	
20-Yestitan Koryo	671265	4079522	23	7.30	6.00	1.700	0.622	0.034	3.543	2.088	0.000	5.308	0.622	0.042	0.000	10.526	0.000	0.007	
21-Bağışçı Koryo	661294	4077441	21	7.54	9.00	4.200	0.046	3.406	3.169	0.000	4.209	4.850	1.865	0.015	10.384	0.000	0.053		
22-Karabük Koryo	6710389	4072109	24	7.88	7.00	5.000	0.507	0.049	1.696	2.016	0.000	3.874	2.850	1.084	0.010	6.646	0.000	0.021	
23-Sandıkçigiller Çiftliği	649367	40804305	23	7.04	8.90	3.000	2.088	0.019	5.019	4.242	0.000	6.519	1.150	0.678	0.000	6.367	0.000	0.054	
24-Diktaş Mevkii	648422	40821760	23	7.20	10.00	4.000	0.082	5.190	3.044	0.000	6.244	1.150	0.570	0.000	6.679	0.000	0.051		
25-Karapınar	645078	4080681	20	7.14	10.20	6.000	1.013	0.030	3.008	5.664	0.617	0.000	5.555	1.150	0.750	0.000	3.333	0.000	0.009
26-Helli Koryo	648072	4081685	22	7.31	5.00	1.700	1.183	0.050	3.293	0.987	0.000	4.224	0.750	0.817	0.000	4.017	0.000	0.019	
27-Keserpinar	651906	4089527	21	6.70	13.00	2.000	2.784	0.131	1.147	3.949	0.000	6.519	2.400	1.026	0.000	10.295	0.000	0.042	
28-Çayı Koryo	651940	4080424	21	7.13	6.00	4.500	1.348	0.026	0.030	5.489	0.946	0.000	5.233	1.400	0.361	0.003	12.236	0.000	0.040
29-Dilekçis-Parmaklıdere	647472	4093385	28	8.43	5.00	6.000	0.309	0.030	1.936	2.221	0.551	3.305	1.750	0.996	0.000	6.395	0.000	0.019	
30-Inçerik Pinan	649197	4094493	23	7.71	5.00	6.800	0.418	0.020	3.668	0.946	0.000	3.948	0.561	0.000	43.003	0.000	0.000	0.035	
31-Güleğüne Tepke	655052	4081403	22	7.50	2.50	3.000	0.373	0.179	2.046	3.245	0.000	5.922	1.550	1.005	0.000	20.853	0.000	0.034	
32-Abdülkadir Fıratème Çift.	654114	4094627	22	7.10	6.00	6.000	0.779	0.042	3.493	1.728	0.000	4.419	1.050	0.629	0.000	38.018	0.000	0.042	
33-Söküşlü Koryo	655487	4078465	22	7.14	13.20	6.500	4.252	0.332	4.980	5.183	0.000	5.283	5.544	1.346	0.000	55.823	0.000	0.050	
34-Bağçılardar Beldesi	652321	40844363	21	7.36	6.800	6.000	1.067	0.053	2.270	1.810	0.000	3.673	1.000	1.026	0.000	37.650	0.000	0.000	
35-Hesansaya	655608	4080951	22	6.95	24.000	1.400	5.146	0.120	0.008	1.921	4.731	0.918	7.116	0.100	11.736	0.000	0.000		
36-Savaklıçay	657498	4090951	24	6.95	11.15	4.000	0.125	5.225	5.240	1.769	0.000	0.032	2.150	5.468	0.000	4.544	0.000	0.000	
37-Zeynepçayırı	655106	4093202	22	7.29	8.70	5.300	4.796	0.199	4.466	1.316	0.000	6.106	1.460	2.503	0.000	0.128	0.000	0.000	
38-Tarçın-Başılıhanı	655958	4096909	22	7.05	11.00	4.900	0.857	0.043	3.992	1.645	0.000	4.762	1.100	2.170	0.000	17.292	0.000	0.000	
39-Uzak Koryo	657898	4096909	23	7.55	2.000	1.174	0.505	0.105	3.486	2.278	0.000	5.655	2.450	2.319	0.134	28.688	0.000	0.078	
40-İncek Koryo	661238	4083437	22	7.74	9.00	5.800	0.763	0.027	4.067	0.699	0.000	4.443	1.550	1.166	0.000	40.287	0.000	0.000	
41-Dokosular Koryo (KB)	6626206	4094517	21	8.10	4.200	1.305	0.019	4.491	0.946	0.000	3.673	1.750	1.847	0.000	2.753	0.000	0.000		
42-Bağışlılar Koryo	661900	4087345	22	10.00	3.000	6.090	0.779	0.179	1.921	2.879	0.000	6.965	2.340	2.311	0.000	0.128	0.000	0.000	
43-Berberin Ün-Cıhılköy	638342	4071875	22	7.46	5.100	3.241	0.106	1.065	3.458	0.459	0.000	7.576	2.850	0.929	0.009	22.949	0.000	0.000	
44-Merzin Ün-Yenisehir	638996	4072529	22	7.19	10.80	5.200	5.137	0.083	3.418	1.563	0.000	5.925	3.450	1.938	0.000	52.000	0.000	0.000	
45-Merzin Devlet Hastanesi	644614	4075208	24	7.26	9.000	4.500	0.674	0.004	4.291	3.085	0.000	5.764	1.150	1.338	0.000	43.644	0.000	0.000	
46-Alaköylü Mahalle	642932	4072062	24	8.60	20.70	5.000	5.505	0.105	3.486	4.278	0.000	5.005	11.450	1.826	0.000	28.688	0.000	0.000	
47-Kundura Karası	6727024	4091627	27	7.97	9.00	3.200	3.563	0.120	3.718	1.111	0.000	5.719	1.860	1.565	0.267	2.834	7.950	2.625	
48-İlçesi Petrol	622620	4096917	20	7.99	550	8.800	2.070	0.147	2.345	1.974	0.000	4.496	1.450	0.602	0.000	4.045	0.000	0.000	
49-Çaramıca Kuruşları	626681	4056734	21	6.81	7.80	7.100	0.718	0.120	5.439	2.509	0.000	6.868	1.050	0.773	0.000	28.400	0.000	0.000	
50-Çelmealtı	627823	4062689	21	7.23	650	1.750	1.531	0.053	2.944	2.427	0.000	5.022	1.150	0.594	0.000	52.036	0.000	0.000	
51-Medecin Ün-Terc	628996	4051104	22	7.56	11.00	5.800	5.407	0.143	3.767	3.414	0.000	6.935	4.800	1.430	0.000	22.350	0.000	0.000	
52-Sultanshah Sıteşii	630879	4063003	23	7.44	7.60	7.40	1.566	0.020	4.641	2.366	0.000	6.409	0.960	0.873	0.000	21.850	0.000	0.000	
53-Çölyanı Sakarlığı	6332320	4054517	21	8.84	8.800	5.90	1.701	0.014	4.985	2.016	0.000	6.169	1.350	1.219	0.000	25.910	0.000	0.000	
54-Sarıyay Sıteşii	634197	4085577	22	7.51	10.20	4.90	3.841	0.017	5.788	1.692	0.000	5.691	4.650	1.605	0.000	23.987	0.000	0.000	
55-Asarcık Sıteşii	637847	4067862	39	7.32	12.000	6.800	5.10	0.325	2.073	3.007	0.000	4.879	62.500	3.120	0.000	9.102	0.000	0.000	
56-Kemerler	6440283	4086158	24	8.40	350	8.20	9.266	1.304	3.984	3.908	0.000</td								

Çizelge 2. 2002 Ekim dönemi analiz sonuçları.
Table 2. Analysis results of October 2002 period.

Örnek No ve Yeri	Koordinat X (°C)	T (mikroScm, 25°C)	pH	El (mg/l)	CO ₂ (mg/l)	Na	K	Ca	Mg	CO ₃	HCO ₃	Cl	SO ₄	NO _x NO ₂ mg/l	Derişim (mg/l) NH ₃ , PO ₄			
60-Selimiye Karası*	659840	4090398	23	7.51	150	8.600	0.231	2.258	0.617	0.554	2.089	0.170	0.175	0.000	2.557	0.000	0.000	
61-Tümköş-Besħħame	653956	4090200	22	6.75	650	6.900	0.774	0.050	4.541	1.94	1.149	3.965	1.002	1.166	0.000	17.116	0.000	0.000
62-İbradı Konju	661238	4090347	23	6.91	950	7.100	1.244	0.056	7.285	1.439	1.379	5.250	1.295	1.197	0.000	85.437	0.000	0.000
63-Dedeler Konju (RIB)	660205	4094377	24	6.88	800	6.100	1.469	0.039	6.013	1.574	1.379	4.138	1.512	2.189	0.000	2.048	0.000	0.000
64-Uşbu Köyü	657948	4096609	20	6.63	1200	2.400	1.682	0.006	9.331	3.506	1.034	4.540	2.817	5.567	0.000	20.232	0.000	0.409
65-Ciçerlek Köyü*	656939	4093325	25	7.11	850	6.400	1.510	0.132	5.538	1.595	1.149	3.620	1.053	3.407	0.000	13.332	0.000	0.000
66-Savkoy	657488	4090901	27	6.58	1300	11.000	1.875	0.123	8.982	3.535	1.149	5.402	1.563	5.556	0.000	14.070	0.069	0.000
67-İmsaray Köyü	656606	4096655	30	7.72	1500	5.400	9.786	0.333	2.096	4.112	1.379	5.402	2.914	5.304	0.000	7.723	0.000	0.000
68-Muhsin Manikeli	642832	4072062	21	7.25	1400	4.100	6.695	0.062	3.643	4.770	1.149	4.138	7.251	1.702	0.000	39.548	0.000	0.000
69-Güdübes Tepe	655052	4081403	23	7.61	800	3.400	7.760	0.179	1.048	1.685	1.034	4.425	3.304	2.027	0.000	5.643	0.000	0.000
70-Abdullah Pehme Čift.	654114	4084632	22	7.14	500	7.800	0.848	0.064	2.056	1.650	0.919	2.758	0.750	0.540	0.000	55.561	0.000	0.000
71-Gökkuşağı Konju	653487	4083743	25	7.01	1600	8.200	4.395	0.371	4.386	6.415	1.319	6.284	5.185	1.705	0.000	71.165	1.20	0.000
72-Kazançlınar	651986	4098827	22	6.74	1200	3.600	2.410	0.118	9.350	4.276	1.149	4.712	1.560	7.723	0.000	11.300	0.000	0.000
73-İnegöl Konju	652430	4090624	21	7.01	600	5.700	1.140	0.003	4.716	0.967	0.505	1.021	0.902	0.000	0.000	11.482	0.226	0.000
74-Delikli-Parmakçılu*	657472	4093385	28	8.45	400	1.000	0.252	0.005	1.547	2.344	0.919	2.643	0.264	2.533	0.000	5.275	0.000	0.000
75-İncitik Pınar	655987	4094913	22	7.58	430	8.100	0.455	0.019	3.542	4.400	0.000	5.977	1.296	0.992	0.000	52.335	0.000	0.000
76-Hacıba Köyü	648072	4097385	28	7.39	500	6.200	1.214	0.057	2.545	1.069	0.689	3.103	0.453	0.897	0.000	0.414	0.000	0.000
77-Karaburçur	645078	4088181	21	6.93	400	6.100	1.209	0.008	4.865	1.837	0.330	0.272	0.680	1.789	0.323	2.768	0.000	0.000
78-Dikiliç Mervi	648422	4082760	26	8.86	800	2.200	1.782	0.012	4.743	6.415	0.000	3.572	0.000	3.921	0.000	49.960	0.000	0.000
79-Serdemdere Çiftliği	648967	4090305	20	7.05	800	5.800	3.280	0.068	3.892	2.056	0.000	5.574	0.605	2.310	0.000	84.442	0.000	0.000
80-Karaburçur	648483	4096158	40	7.35	1100	1.800	80.475	1.683	3.701	0.000	2.758	7.845	9.87	0.000	50.000	0.000	0.000	
81-Karaburçur	651342	4075115	23	7.20	800	3.600	1.293	0.050	3.244	4.400	0.000	5.977	1.296	0.992	0.000	43.037	0.000	0.000
82-Denizli Döðanı	652221	4075089	24	8.3	900	9.200	0.552	0.028	2.470	0.905	0.000	4.988	0.305	0.090	0.000	19.156	0.000	0.000
83-Yılmaz Mervi	653095	4076105	22	7.14	800	3.800	1.040	0.034	2.894	4.770	0.000	5.574	1.401	1.235	0.000	59.374	0.000	0.000
84-Kazançlı Köyü	648965	4076396	29	6.50	1300	2.200	1.301	0.163	6.630	0.000	2.758	0.000	39.075	0.000	49.960	0.000	0.000	
85-Karaburçur	652240	4078390	23	7.06	700	5.800	1.019	0.053	2.964	3.701	0.000	5.172	0.887	1.171	0.000	49.987	0.000	0.000
86-Semerk Beğen	648320	4075640	25	7.02	800	4.600	0.061	3.7143	3.524	1.348	0.000	7.000	1.502	0.987	0.000	71.111	0.000	0.000
88-Meriem Sıkkı Hissanesi	657459	4074846	25	6.94	1000	6.600	1.918	0.067	3.524	3.524	0.000	5.617	2.364	1.379	0.000	72.549	0.000	0.000
89-Karaburçur Orman	657434	4082659	20	6.38	500	4.400	1.052	0.053	3.618	1.480	0.000	3.795	1.254	1.036	0.000	20.267	0.000	0.000
90-Yılmaz Köyü	650127	4070277	22	6.68	500	7.200	0.632	0.068	3.767	2.385	0.000	4.712	0.867	0.346	0.000	30.794	0.000	0.000
91-Albetin Köyü	651053	4083006	22	7.05	600	3.600	3.528	0.205	2.969	0.871	0.000	4.138	1.569	1.490	0.000	6.040	0.000	4.62
92-Karaburçur Karası	652240	4078127	28	8.37	850	1.001	0.018	1.76	1.277	0.000	3.218	0.532	0.468	0.000	5.238	0.000	0.000	
93-Aluşka Konju	651564	4078142	23	7.70	400	4.240	4.611	0.069	2.448	2.220	0.669	3.218	2.308	1.996	0.000	n.8	0.000	0.000
94-Hırasanı 1919	6572049	407653	28	7.68	700	2.000	4.611	0.069	2.448	2.220	0.669	3.218	2.308	1.996	0.000	3.810	0.000	0.000
95-Kıda Parma (Sıkkı)*	657205	4072563	27	7.63	800	5.800	1.491	0.056	2.508	0.689	3.218	0.000	2.344	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
96-Kılıç Köyü	650599	4072109	26	7.06	650	5.400	3.049	0.040	1.597	1.514	0.804	2.184	2.550	1.205	0.000	0.000	0.000	0.000
97-Kıskentli Köyü	655471	4075396	23	6.84	1150	2.800	1.030	0.052	2.794	3.576	0.669	2.643	3.487	0.000	11.951	0.000	0.000	
98-Bahçelı Köyü	657294	4078744	22	7.58	800	3.541	0.040	2.714	0.804	2.789	1.826	0.000	12.374	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
99-Astar Köyü	655194	4080910	21	7.35	600	7.000	1.161	0.034	3.767	2.344	0.574	3.965	1.372	0.819	0.000	49.610	0.000	0.000
100-Savranlı Çiftliği	655192	4079822	24	7.61	3.400	3.400	0.055	2.757	0.659	3.303	0.686	1.932	0.000	2.697	0.000	0.000	0.000	0.000
101-Adınıklı Köyü	651472	4077216	23	7.73	600	2.749	0.046	1.447	2.476	0.669	2.528	2.450	1.086	0.000	3.811	0.000	0.030	
102-İsağlaklılar Köyü	658595	4080456	24	6.91	1300	4.900	1.419	0.039	8.982	2.467	0.000	6.022	4.474	1.257	0.000	18.741	0.000	0.000
103-İsağlaklılar Köyü	660190	40807345	28	7.79	950	4.241	0.298	1.821	0.669	3.867	0.000	6.084	0.370	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
104-Asmanlılı Köyü	660319	4081569	24	6.50	800	3.000	2.137	0.034	3.468	3.577	0.000	8.686	0.827	6.681	0.000	24.598	0.000	0.000
105-Sazlıdere	655717	4076153	26	7.85	750	1.800	0.040	2.569	0.528	3.528	1.532	3.445	0.000	4.298	0.000	0.000	0.000	0.000
106-Çiftlik Köyü	656670	4071396	25	7.33	520	6.100	2.146	0.060	3.044	1.480	0.000	4.020	2.028	1.083	0.000	26.707	0.000	0.000
107-Çiftlik Köyü	658996	4070599	23	7.06	1020	5.800	3.510	0.072	4.760	2.961	0.000	6.780	1.349	0.000	124.535	0.000	0.000	
107-Bağışlı Köyü	657941	4069743	27	7.51	1300	5.800	3.942	0.130	5.392	0.000	2.700	2.485	1.158	0.000	29.215	0.000	0.000	
108-Örmən Baskınlı	652320	40684510	24	7.41	750	6.500	1.683	0.051	4.341	2.386	0.574	5.172	0.076	2.820	0.000	81.698	0.000	0.056
109-Jandıma Dirime Ta.	654319	40805577	22	7.12	650	5.800	4.026	0.054	1.654	0.459	0.585	0.838	0.288	0.000	62.236	0.000	0.000	
110-Jandıma Dirime Ta.	654338	4080629	26	7.18	1100	5.400	5.230	0.174	3.952	2.095	0.569	5.644	2.215	1.138	0.000	95.490	0.000	0.512
111-İncek Köyü	656999	4068164	20	7.39	520	5.600	5.699	0.148	3.922	4.441	0.562	4.760	1.140	0.000	55.992	0.000	0.000	
112-Tala Patrol	652049	4066910	29	7.53	520	5.200	1.390	0.036	2.171	2.303	0.669	5.502	1.440	0.000	13.345	0.000	0.000	
113-Gümüş Konutları	652651	4068734	23	6.95	700	4.200	7.311	0.020	4.266	2.532	0.819	4.940	0.000	0.000	64.410	0.000	0.000	
114-Sultansöglü Silistre	652679	4063203	23	7.27	650	6.200	1.731	0.023	4.026	4.266	0.819	5.017	1.046	0.000	87.337	0.000		

Çizelge 3. 2003 Mayıs dönemi analiz sonuçları.
Table 3. Analysis results of May 2003 period.

Örnek No ve Yeri	X	Y	T	pH	(mikroS/cm, 25°C)	CO (mg/l)	Na	K	Ca	Mg (CO ₃)	Derişim (mekik)			NO ₂ NO ₃	Derişim (mg/l)	PO ₄ NH ₄			
											Na	K	Ca	Cl	SO ₄				
120-Karaburun Koyu	6703093	4085006	23	7.34	556	11.000	0.744	0.068	2.722	2.598	0.000	4.873	0.839	0.777	0.000	31.458	0.051	0.000	
121-Kanlıdere Koyu	6701827	40851827	23	7.40	200	6.200	1.906	0.174	0.246	1.039	0.000	3.655	0.956	0.423	0.406	2.355	0.000	8.427	
122-Aşağı Koyu	671564	4073742	24	8.01	305	2.500	2.108	0.246	0.246	1.034	0.000	3.550	0.855	0.158	0.000	0.000	0.000	0.000	
123-İncekoyu	672549	4070853	21	7.06	700	3.800	4.963	0.067	1.206	2.250	0.000	5.779	1.044	1.460	0.000	0.000	1.506	0.000	
124-Bağış Koyu	667441	40747441	21	7.36	850	4.400	4.310	0.076	3.078	3.722	0.000	5.779	1.682	0.000	10.431	0.098	0.000		
125-Akdeniz Koyu	665471	4075388	24	7.20	1250	4.200	7.165	0.084	2.809	4.046	0.000	5.779	4.731	3.425	0.000	4.022	0.088	0.000	
126-Kıralı Koyu	665470	4075391	23	7.70	950	2.400	5.217	0.044	2.096	2.838	0.000	4.713	2.434	0.000	2.756	0.000	0.000	0.000	
127-Kıralı Pompa İstasyonu	670369	4072109	700	2.79	400	3.409	0.077	1.761	2.222	0.000	4.365	1.846	1.030	0.000	0.954	0.160	0.000		
128-Kıralı Pompa Koyu	670728	4072283	24	7.92	1300	3.600	8.064	0.182	2.639	4.030	0.000	5.787	4.949	3.046	0.000	3.680	0.148	0.000	
129-Kıralı Tepfes Koyu	670126	4080277	24	7.47	500	4.100	2.110	0.064	3.648	5.888	0.000	5.116	0.000	18.896	0.177	0.000	0.000		
130-Kıralı Koyu	667434	4085695	22	7.55	600	4.100	1.321	0.172	1.858	2.000	0.000	4.975	0.942	0.967	0.000	19.653	0.471	0.000	
131-Kıralı Karbacık Oymam	667081	4083652	20	7.20	688	3.200	0.887	0.112	2.101	2.187	0.000	5.778	0.513	0.849	0.000	15.447	0.286	0.000	
132-Kıralı Karbacık Koyu	681189	4090917	21	7.51	842	5.800	1.605	0.162	4.537	2.791	0.000	6.196	1.047	0.750	0.000	42.236	0.634	0.000	
133-Adanalıdere Koyu	666590	4087345	24	7.70	1061	6.000	5.058	0.541	1.904	3.845	0.000	6.497	1.491	2.181	0.000	0.815	0.095	0.000	
134-Sapandere Çiftliği	665319	4075189	25	7.19	960	3.900	2.389	0.074	4.166	3.812	0.000	5.985	0.775	0.640	0.000	22.883	0.089	0.000	
135-Adanalıdere Koyu	662487	40798622	21	7.67	831	2.400	3.883	0.132	1.282	3.769	0.000	5.633	1.251	1.301	0.000	2.561	0.000	0.000	
136-Gazipaşa Tene	665472	4085143	23	8.06	1400	3.600	12.103	0.297	1.127	2.296	0.000	7.817	4.210	4.294	0.000	2.603	0.000	0.000	
137-Harmancı Koyu	655562	4090318	23	7.26	950	4.800	2.468	0.160	4.537	2.791	0.000	6.320	1.013	1.014	0.000	26.192	1.069	0.000	
138-Karakılıç	657505	4076153	26	7.90	800	3.000	4.064	0.088	1.265	3.232	0.000	5.369	2.320	1.178	0.000	5.250	0.888	0.000	
139-Kazanlı	655265	4078339	25	7.45	1300	2.800	2.472	0.169	4.725	8.936	0.000	8.376	2.226	4.771	0.000	47.731	0.211	0.000	
140-Berth Mehmet Mavki	665865	4076105	22	7.50	600	4.600	1.208	0.057	3.367	6.119	0.000	7.868	1.911	1.194	0.000	53.931	0.336	0.000	
141-Delicey Derebarsı	656262	4075739	22	7.50	826	5.800	0.685	0.084	3.029	4.522	0.000	7.208	0.530	0.000	44.343	0.195	0.000		
142-Karaburun	655342	4075115	21	7.44	800	4.200	1.568	0.067	3.611	5.506	0.000	8.122	1.008	0.911	0.000	43.937	0.093	0.000	
143-Şebibatı Beştepe	665398	4092020	22	7.59	730	7.200	1.197	0.109	2.396	2.398	0.000	7.157	0.864	0.864	0.000	25.208	0.290	0.000	
144-Dedeber Koyu (KB)	662026	4094337	24	7.37	900	5.800	2.613	0.281	1.463	2.357	0.000	8.680	1.154	1.870	0.000	1.638	1.167	0.000	
145-Ulus Koyu	657888	4096609	20	7.10	1150	2.200	1.743	0.067	9.677	7.117	0.000	7.241	4.636	3.000	31.022	1.150	0.000		
146-Dedeber Koyu (KB)	660465	409370	21	7.05	1000	6.200	2.243	0.076	8.216	1.774	0.000	8.122	1.701	2.928	0.000	11.211	0.290	0.000	
147-İbradı Koyu	661238	4066347	26	7.98	1100	7.400	1.616	0.102	6.960	1.847	0.000	9.389	1.609	1.427	0.000	110.333	0.069	0.000	
148-Eyüpçilar Belediyesi	655231	4084393	24	7.34	980	5.600	1.651	0.119	5.378	4.820	0.000	8.173	1.185	0.000	40.256	0.000	0.000		
149-İzmirde Koyu	656566	4090845	20	7.02	950	6.100	22.634	0.385	1.903	5.718	0.000	8.985	7.314	13.273	0.000	5.386	0.000	0.000	
150-Ciğle	655186	4098827	23	7.31	930	5.600	1.919	0.159	5.593	1.659	0.000	7.970	0.855	0.500	5.674	0.000	0.000	0.000	
151-Kazanınar	656196	4088827	23	6.82	1300	3.200	3.168	0.135	1.947	5.845	0.000	6.447	0.201	10.923	0.000	10.857	0.057	0.000	
152-Paşa Koyu	654450	4090434	24	7.38	700	5.200	1.417	0.077	5.163	2.144	0.000	5.085	0.868	0.619	0.000	10.856	0.096	0.000	
153-İncirlik Peşen	649587	4094813	20	7.51	450	9.200	0.460	0.043	4.449	1.118	0.000	5.330	0.244	0.441	0.000	41.126	1.017	0.467	
154-Muhdar Mahallesi	649592	4072022	23	7.74	1700	6.200	11.459	0.739	3.759	6.013	0.000	7.310	0.860	0.775	0.000	33.897	0.000	0.000	
155-Mersin Ün. Yenigehir	630996	4070219	25	7.55	500	5.200	4.596	0.088	5.426	3.156	0.000	8.379	2.521	1.377	0.000	126.776	0.000	0.000	
156-Cihlik Koyu	630372	4075175	27	7.88	700	4.000	2.608	0.124	2.809	1.620	0.000	5.685	0.617	0.598	0.294	0.000	0.000	0.000	
157-Gemlik Konakları	628651	4068827	24	7.37	750	5.600	0.839	0.047	5.501	2.966	0.000	7.411	0.722	0.457	0.571	0.000	50.269	0.552	0.000
158-İncek Çiftliği	628520	4075180	23	7.72	500	1.200	0.062	2.244	5.217	0.000	5.076	0.545	0.376	0.000	6.740	0.184	0.000		
159-Mersin Ün. Tece	628999	4065184	28	7.47	1380	5.600	5.748	0.202	4.023	5.043	0.000	7.019	0.526	1.257	0.000	5.895	0.282	0.000	
160-Sultanoğlu Sitesi	654487	4083463	23	7.61	810	6.300	5.920	0.070	3.986	3.126	0.000	7.107	0.834	0.804	0.000	49.825	0.049	0.000	
161-Omanı Bakırılgı	632320	4064510	24	7.51	850	6.600	1.906	0.094	2.687	0.000	7.310	0.860	0.775	0.000	50.566	0.111	0.000		
162-Sarıyayla Sileci	634167	4065577	21	7.12	700	5.800	1.315	0.104	5.261	1.773	0.000	6.590	0.606	0.249	0.000	40.394	0.209	0.000	
163-Akkar Şileci	631847	4061952	25	7.95	1300	4.200	4.517	0.149	3.773	4.507	0.000	5.685	0.616	1.189	0.000	25.590	0.000	0.000	
164-Karaburun Pergenbe Çift.	645114	4084627	21	7.61	1030	4.000	3.962	0.059	2.397	3.403	0.000	6.497	0.378	0.457	0.000	22.781	0.365	0.000	
165-Gökçeada Koyu	654457	4083463	23	7.47	720	5.600	1.073	0.086	2.704	0.000	6.497	0.937	0.244	0.000	37.761	0.018	0.000		
166-Gökçeada Sitesi	654452	4093203	22	7.49	850	5.718	0.303	5.803	3.838	0.000	10.660	2.339	0.209	0.000	76.939	0.000	0.000		
167-Dilekçiye Mevkii	649572	4083760	22	7.49	210	2.100	0.021	0.021	2.615	0.000	7.056	1.046	1.548	0.000	73.020	0.000	0.000		
168-Kıranlar Mevkii	645078	4080601	20	7.38	550	5.100	0.267	0.019	5.319	5.718	0.000	5.888	0.249	0.141	0.000	2.650	0.000	0.000	
169-İncirler	644503	4088158	40	7.59	10800	1.000	53.312	0.004	8.705	4.507	0.000	3.046	1.076	0.000	0.000	0.770	10.153	0.000	
170-İncirler	644521	4090205	23	7.79	11000	1.100	96.600	2.235	9.549	4.804	0.000	3.046	10.369	0.000	0.000	53.632	0.646	0.000	
171-Serteneler Çiftliği	644367	4080305	21	7.61	1030	4.000	3.962	0.085	4.232	2.605	0.000	7.114	2.346	1.000	0.000	22.781	0.000	0.000	
172-Seferbahçe Boğaz	644330	4075640	26	7.90	950	5.800	2.441	0.063	4.123	0.000	7.107	2.342	0.000	0.000	23.789	0.028	0.000		
173-Wers SSK Hastanesi	644374	4075179	23	6.79	1000	6.100	0.021	0.031	4.738	0.000	7.919	2.362	1.417	0.000	72.720	0.000	0.000		
174-Wers Ağıla Koyu	671564	4078742	21	7.49	1200	1.000	5.154	0.115	3.958	4.468	0.000	6.381	0.510	0.177	0.000	5.662			

Çizelge 3'ün devamı

Örnek No ve Yeri	Koordinat		Derişim (mg/l)							
	X	Y	Fe	Cu	Zn	Mn	Pb	Cr	Cd	Ni
120-Alatlıoğlu Köyü	670393	4083006	0.000	0.000	0.012	0.000	0.000	0.000	0.010	0.000
121-Kurultma Kanalı [*]	672024	4081827	0.217	0.000	0.014	0.000	0.000	0.000	0.009	0.000
122-Alağa Köyü	671564	4078742	0.262	0.000	0.019	0.000	0.000	0.000	0.009	0.000
123-Hasanpaşa	672049	4076853	0.242	0.000	0.139	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
124-Başılış Köyü	667294	4077441	0.000	0.000	0.013	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
125-A-Köseleri Köyü [*]	665471	4075398	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.009	0.000
125-B-Köseleri Köyü [*]	665470	4075391	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.008	0.000
126-Kukak Köyü	670399	4072109	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
127-Kukak Pompası İstasyonu [*]	670728	4072263	0.727	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
128-Yeşiltepe Köyü	670126	4080277	0.319	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
129-Karabacak Orman	667434	4082195	0.000	0.000	0.019	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
130-Karabacak Ormanı	667081	4083642	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
131-Atalar	665189	4080917	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
132-Bağışbaşı Köyü	661900	4087345	0.203	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
133-Adanalıoğlu Köyü	660319	4081589	0.126	0.000	0.694	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
134-Sapandere Çiftliği	662497	4079822	0.000	0.000	0.019	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
135-Adanalıoğlu Köyü	661472	4077216	0.000	0.000	0.043	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
136-Güdübes Tepe	655052	4081403	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
137-Hamurlu Köyü	657562	4080316	0.263	0.000	0.720	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
138-Kazanlı	657577	4076153	0.099	0.000	0.050	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
139-Kazanlı	655305	4076339	0.160	0.000	0.115	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
140-Seyh Mehmet Mevkii	653885	4076105	0.062	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.006	0.000
141-Deliciye Doğusu	652629	4075739	0.066	0.000	0.067	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
142-Karadıvar	651342	4075115	0.126	0.000	0.021	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
143-Takbaş-Beslihane	663958	4090200	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
144-Dedeler Köyü (KB)	660206	4094377	0.173	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
145-Ulaş Köyü	657898	4096609	0.359	0.000	0.591	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
144-Dedeler Köyü (KB)	660465	4093770	1.140	0.000	2.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
147-Ibradı Köyü	661238	4096347	0.000	0.000	0.069	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
148-Bağcılar Belediyesi	658231	4084393	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
149-Hansıyanı Köyü	656608	4086855	0.000	0.000	0.156	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
150-Cıstıtepe	655186	4093202	0.143	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
151-Kazançınar	651966	4088827	0.000	0.000	0.012	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
152-Pug Köyü	652430	4090424	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
153-İnirlik Pınarı	645967	4094893	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
154-Muhdar Mahallesi	642932	4072062	0.000	0.000	0.029	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
155-Mersin Ün. Yenisehir	638996	4070259	0.000	0.000	1.723	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
156-Ciftlik Köyü	636372	4071875	0.000	0.000	0.013	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
157-Gama Konutları	626681	4058734	0.000	0.000	0.017	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
158-Tuta Petrol	622620	4056910	0.162	0.000	0.066	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
159-Mersin Ün. Tece	628999	4061184	0.000	0.000	0.310	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
160-Sultanoğlu Sitesi	630879	4063203	0.000	0.000	0.070	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
161-Orman Bakanlığı	632320	4064510	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
162-Sonay Sivri	634197	4065577	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
163-Akçam Sitesi	637847	4067892	0.000	0.000	0.512	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
164-Karataçılıy	652920	4078390	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
165-Abdülkadir Perşembe Çift.	654114	4084627	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
166-Gökkuşağı Köyü	653487	4087463	0.071	0.000	0.015	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
167-Dikilitas Mevkii	648422	4082760	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
168-Karapınar	645078	4086801	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
169-İmeler	644083	4086158	0.060	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.010	0.103
170-İmeler	643921	4086202	0.335	0.011	0.017	0.000	0.000	0.000	0.015	0.090
171-Serdengüler Çiftliği	649367	4080305	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
172-Serbest Boğaz	648320	4075640	0.000	0.000	0.046	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
174-Mersin SSK Hastanesi	645749	4074848	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
175-A-Alağa Köyü	671564	4078742	0.116	0.026	0.042	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
175-B-Alağa Köyü [*]	671564	4078742	0.012	0.000	0.024	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
180-Adanalıoğlu Köyü	660858	4080766	0.030	0.000	0.136	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000

DEĞERLENDİRME

Majör İyonlar

Su örneklerinin majör anyon ve katyon içerikleri esas alınarak oluşturulan Piper diyagramındaki konumlarından bölgедeki yeraltısunun 6 farklı hidrokimyasal fasiyesi ($\text{Ca}-\text{HCO}_3$, $\text{Mg}-\text{HCO}_3$, NaHCO_3 , NaCl , CaSO_4 ve NaSO_4) kapsadığı gözlenmektedir (Şekil 5). Su noktalarının büyük bölümü $\text{Ca}-\text{HCO}_3$ fasiyesinde bulunmaktadır. Durum genel olarak değerlendirildiğinde $\text{Ca}-\text{HCO}_3$ ve NaCl fasiyeslerinin sırasıyla tatlı su ve deniz suyu ile ilişkili olduğu; NaHCO_3 ve $\text{Mg}-\text{HCO}_3$ fasiyeslerinin deniz suyu katkısı ile tuzlanmış yeraltısunun güncel beslenimce yakanma sonucu geliştiği; CaSO_4 ve NaSO_4 fasiyeslerinin ise olasılıkla lagüner-karasal ortam kökenli evaporitik mineralizasyona bağlı olduğu ya da yeraltısu

kimyasında oluşan değişimlere bağlı olarak gelişen iyon takas (ion exchange) tepkimeleri sonucu oluştuğu anlaşılmaktadır. Bu fasiyelerin alansal yayılımı Şekil 6'da ve bu fasiyelerin oluşmasında etkili kimyasal süreçler Şekil 7'de verilmiştir. Bu çalışmaya konu su noktalarının büyük bölümünde 2001, 2002 ve 2003 yılları boyunca hidrokimyasal fasiyelerde değişim gözlenmemiştir. Değişim görülen az sayıdaki su noktasının konumu Şekil 8'de sunulmuştur. Fasiyeler değişimleri $\text{Ca}-\text{HCO}_3$ 'tan NaHCO_3 'a, NaCl 'den NaHCO_3 'a, $\text{Ca}-\text{HCO}_3$ 'tan MgHCO_3 'a, NaSO_4 'tan NaHCO_3 'a, NaCl 'den MgHCO_3 'a veya bunların tersi şeklinde gerçekleşmiştir.

Kıyı akiferlerinde aşırı çekime ya da doğal süreçlere bağlı tuzlanma önemli kalite sorunlarından birisidir. Tatlı su karakterindeki $\text{Ca}-\text{HCO}_3$ ve tuzlu su

karakterindeki NaCl fasiyesleri arasında kimyasal bileşimin değişimi tatlı su akiferinin tuzlanmakta oluşu ya da tuzlanmış akiferin yıkanmakta oluşu hakkında önemli ipuçları sunar. Denizsuyu girişimi nedeniyle tuzlanmakta olan tatlısuda sırasıyla aşağıdaki hidrokimyasal fasiyes değişimleri görülür (Appelo ve Postma, 1996).

Diğer bir deyişle, yeraltısuyunda CaCl₂ fasiyesinin saptanması ilerleyen tuzlanmanın göstergesidir. Benzer şekilde, tuzlanmış yeraltısuyunun tatlı su ile yıkanması sürecinde ise NaHCO₃ bir ara fasiyes olarak gözlenmektedir.

İnceleme alanındaki hidrokimyasal fasiyesler bu açıdan incelendiğinde batıda Mezitli ve doğuda Köselerli dolayında bulunan bazı noktalarda olasılıkla aşırı çekime bağlı deniz suyu girişiminin etkili olduğu anlaşılmaktadır (bkz. Şekil 6). Ayrıca, iç kesimlerde yeralan İçmeler sıcak suyu da olasılıkla derin dolaşımındaki suyun deniz suyu ile teması sonucu tuzlanma belirtisi göstermektedir. Batıda Mezitli ve doğuda Adanalioğlu dolaylarında gözlenen NaHCO₃ fasiyeslerinden bu kesimlerde geçmişte oluşan tuzlanmanın yıkanmaya dönüştüğü anlaşılmaktadır. Bu durumun, tuzlanmış kuyularda çekimin durdurulmasını takiben akifer sisteminin güncel beslenim ile hızlı biçimde yıkanmasına bağlı olarak gerçekleştiği sanılmaktadır. Bölgesel hidrojeolojik yapıya ilişkin olarak oksijen-18 ve trityum izotoplarına dayalı olarak gerçekleştirilen değerlendirmeler kıyı akiferindeki yeraltısuyu besleniminin asıl kaynağının Toroslardan kaynaklanan güçlü yeraltısuyu akımı olduğunu göstermektedir (Hatipoğlu, 2004). Diğer bir deyişle, tuzlanmış akifer kesimlerinde yıkanma yerel beslenimden çok, büyük oranda bu katkı sayesinde gerçekleşmektedir. Öte yandan, gözlenen yoğun yeraltısuyu çekimine karşılık tuzlanmanın sınırlı oluşunun da söz konusu katkının güçlü olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

İnceleme alanında, NaSO₄ fasiyesine ait örnek doğuda, Yamaç akiferinin İhsaniye dolayındaki bölümünde gözlenmektedir. Bu fasiyesin günümüzde İçmeler sicaksuyunun çıkış ile ilişkili olan kırık hatları ile bağlantılı olarak geçmişte gerçeklemiş hidrotermal mineralizasonla ilgili olabileceği düşünülmektedir. Kiyidan uzak ve üst kotlarda yeralan bu kesimde

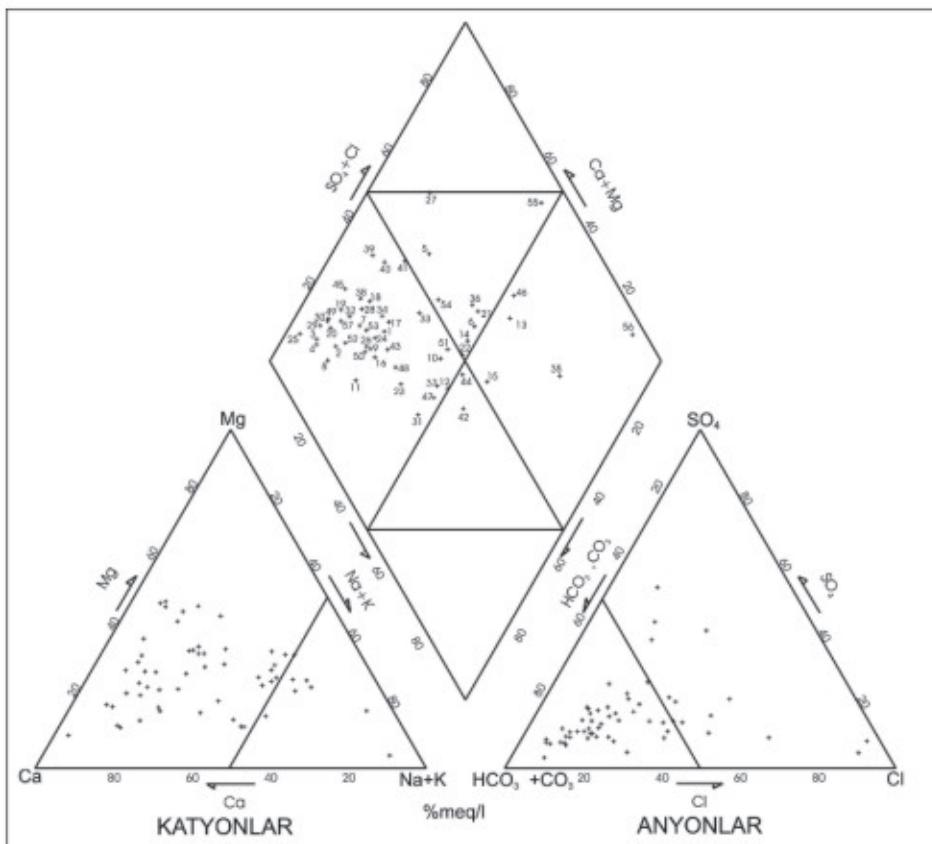
gözlenen NaHCO₃ fasiyesine bağlı örneklerin de benzer biçimde oluşmuş olması mümkündür.

MgHCO₃ fasiyesine bağlı örneklerin büyük bölümü Deliçay'ın denize ulaştığı bölge dolayında yer almaktadır. Bu örneklerin Mg'ca zengin olmasının nedeni kesin olarak anlaşılamamıştır. Mg zenginleşmesinin olası nedenlerinin, i) akyışukarida bulunan ofiyolitik birimlerden sağlanan ve zaman zaman Mg'ca zenginleşen yüzeysuyunun akiferi beslemesi, ii) Toroslardan kaynaklanarak bu kesimde yüzeylenen yeraltısuyunun Mg'ca zengin ofiyolitik birimlerle yoğun teması vb. olduğu düşünülmektedir.

Besin Tuzları

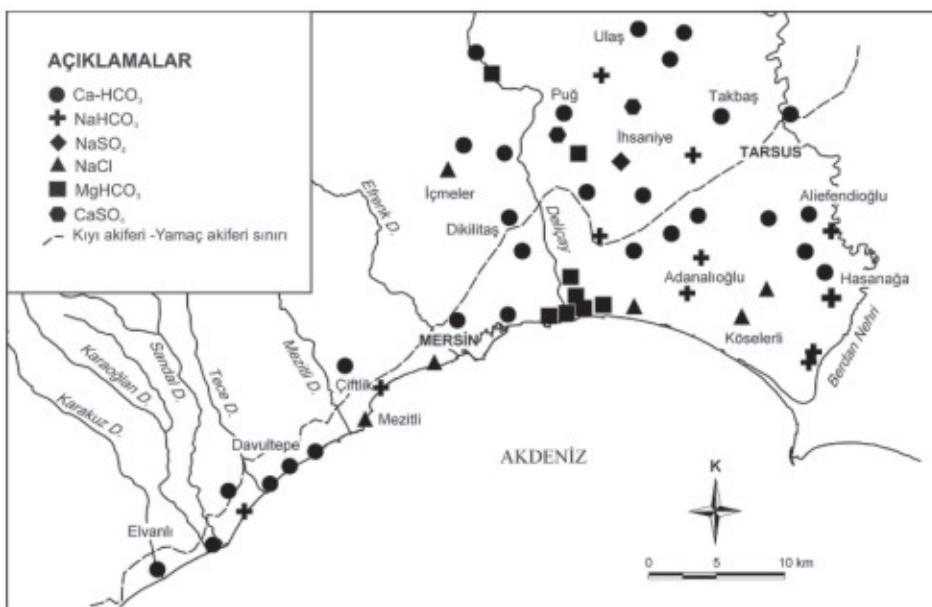
Su örnekleri besin tuzları kimyası açısından değerlendirildiğinde, azot türevlerinden nitratın pek çok yerde yüksek derişime sahip olduğu gözlenmektedir. Nitrat, duraklı olması nedeniyle azot bileşiklerinin doğal sularda en çok bulunan bicimidir. Doğada, N içeren minerallerin yaygınlığı oldukça sınırlı olup, nitratın yeraltısuyundaki başlıca kaynağı insan, hayvan ve endüstri kökenli atıklar ile doğal-yapay gübrelerdir. Nitrat kanın oksijen taşıma kapasitesini düşürdüğünden 50 mg/l üzerindeki NO₃ derişimi özellikle bebeklerin beyin gelişimi açısından risk oluşturur (McNeely vd., 1979 ve Hem, 1985).

İnceleme alanında 2001 kurak dönemine ait örneklerin nitrat değerleri Şekil 9'da gösterilmiş, TSE (1997) standartına göre içme suyunda izin verilen maksimum sınır değeri (50 mg/l) aşan örnekler ayrıca belirtilmiştir. Bu örneklerin genellikle Deliçay ve yakın çevresinde yoğunlaşlığı görülmektedir. Batıda Mezitli, kuzeyde Puğ-Ulaş dolayında, doğuda İhsaniye-Adanalioğlu yerleşimleri arasında da yüksek nitrat derişimlerine rastlanmaktadır. Gözlenen yüksek değerlerin olasılıkla gübre kullanımına bağlı olarak nitratça zenginleşen suyun yüzeyden ya da kuyu cidarı boyunca akifere sızmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

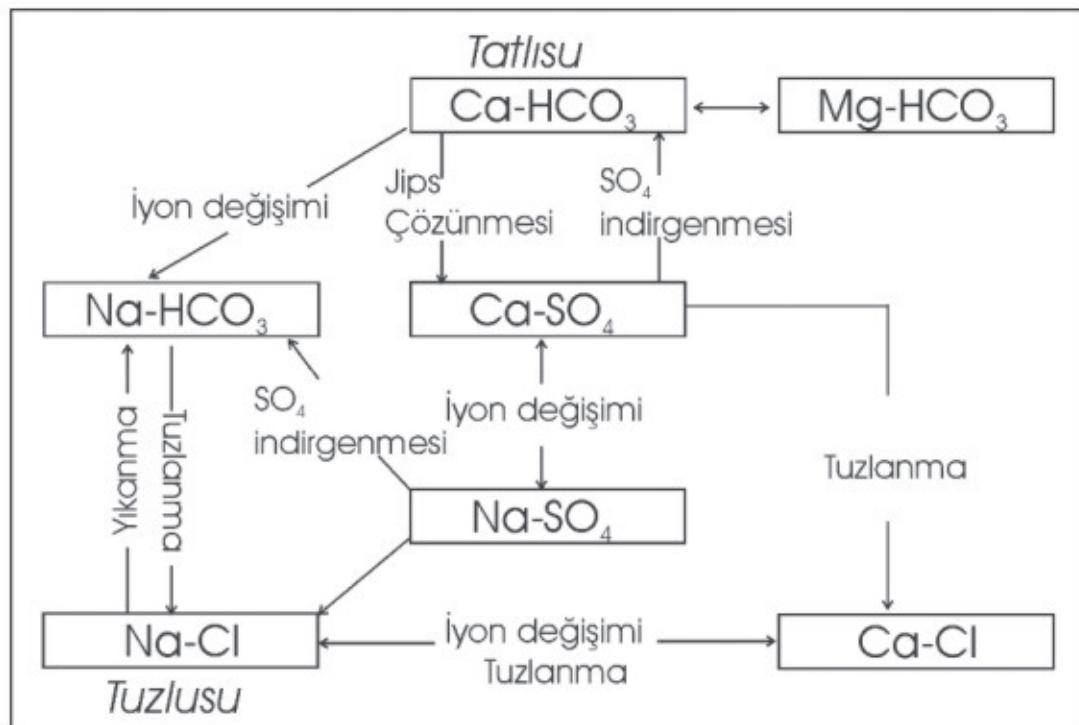
Şekil 5. 2001 Haziran-Ekim dönemi ait Piper diyagramı

Figure 5. Piper diagram of June-May 2001 period.

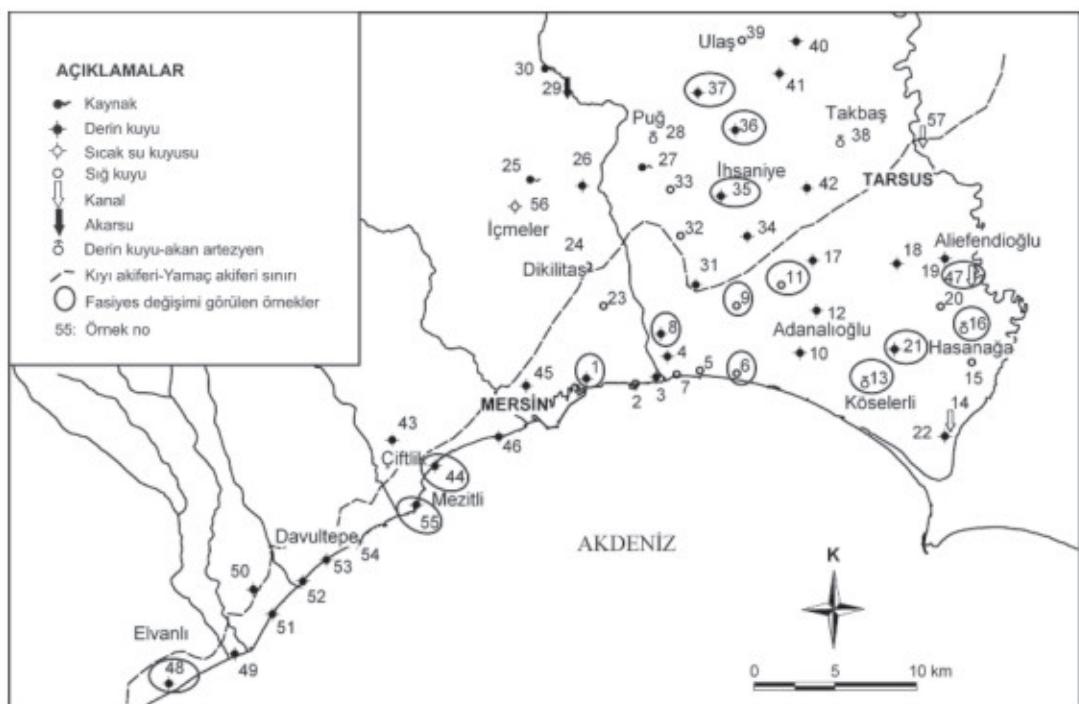

Şekil 6. 2001 Haziran-Ekim dönemi alansal fasiyes dağılımı

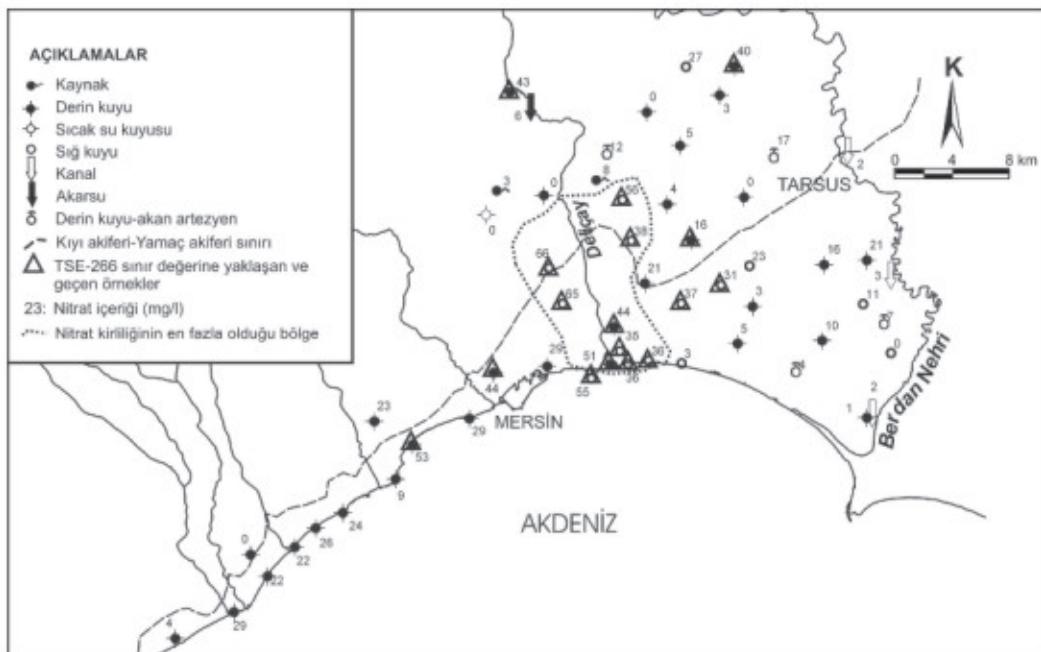
Figure 6. Facies distribution of June-October 2001 period.

Şekil 7. Farklı yeraltısu tiplerinin oluşmasında etkili kimyasal süreçler (Adams vd., 2001'den değiştirilerek alınmıştır).
Figure 7. Chemical processes responsible for the various groundwater types (modified from Adams et.al, 2001).

Şekil 8. Fasiyes değişimi görülen örnekler.
Figure 8. Samples possesing hydrochemical facies change.

Şekil 9. Haziran-Ekim 2001 dönemine ait Nitrat (mg/l) içerikleri haritası.

Figure 9. Nitrate (mg/l) contents map of June-October 2001 period.

Ağır Metaller

Bölgede 2003 yağışlı döneminde alınan örneklerde ağır metallerden Fe, Cu, Zn, Mn, Pb, Cr, Cd, Ni içerikleri belirlenmiştir. Genel olarak, doğal sularda metalik elementlerin derişimi büyük oranda suyun pH değerine bağlı olup, yüksek derişimler düşük pH derecesine sahip asidik sularda gözlenmektedir. İnceleme alanında yeraltısu pH değerleri genellikle 7 dolayında olduğundan yeraltısunun dikkate değer derişimlerde metalik element içermesi beklenen bir durum değildir. Gözlenen derişimler de bu bekleneni ile uyumlu düzeyde bulunmuştur. Tüm örneklerde Mn, Pb, Cr derişimi atomik absorbсион spektrofotometresi ölçüm duyarlılığı altında kalmıştır. Örneklerde, dikkate değer ağır metal derişimlerine sahip elementler Fe, Zn ve Cd olmakla birlikte, bunlardan yalnızca Fe ve Cd'un bazı noktalarda TSE (1997) içme suyu sınır değerlerinin ($Fe=0.2 \text{ mg/l}$, $Cd=0.005 \text{ mg/l}$) üzerine çıktıgı saptanmıştır. Sınır değeri aşan Fe derişimleri Aliağa Köyü (Örnek 122-a), Hasanaga Köyü (Örnek 123), Yeşiltepe Köyü (Örnek 128), Bağlarbaşı Köyü (Örnek 132), Hamurlu Köyü (Örnek 137), Ulaş Köyü (Örnek 145), Dedeler Köyü (Örnek 144) örneklerinde; Cd derişimleri ise Aliefendioglu Köyü (Örnek 120), Aliağa Köyü (Örnek 122), Köselerli Köyü (Örnek 125-a ve 125-b) ve Şeyh Mehmet Mevkii (Örnek 140) örneklerinde saptanmıştır.

Yüksek Fe ve Cd derişimlerinin metalik kuyu tezhibinin korozyonuna ve/veya bu elementlerce zengin ofiyolitik minerallerin çözünmesine bağlı olabileceği düşünülmektedir.

Tuzlusu Girişimi

Çalışma alanında tuzlanmanın saptandığı örneklerde deniz suyu katkı oranının belirlenmesinde çökelme-iyon takası vb. tepkimeler açısından yeraltısunda konservatif bir davranışa sahip olan Cl içeriğinden yararlanılmıştır. Deniz suyu katkı oranının belirlenmesinde aşağıda belirtilen kütle dengesi eşitliği kullanılmıştır. Tipik deniz suyu ve tatlı su Cl derişimleri olarak sırasıyla 638.15 mmol/l ve 0.235 mmol/l (Hatipoğlu, 2004) kullanılmıştır.

$$C_t V_t + C_d V_d = C_{\text{karişım}} V_{\text{karişım}} \quad (\text{Eşitlik 1})$$

C_t : Tatlısu Cl derişimi (mmol/l)

C_d : Deniz suyu Cl derişimi (mmol/l)

$C_{\text{karişım}}$: Karışım suyu Cl derişimi (mmol/l)

V_t : Tatlısu hacminin karışım suyuna hacimsel katkısı (l)

V_d : Deniz suyu hacminin karışım suyuna hacimsel katkısı (l)

$V_{\text{karişım}}$: Karışım suyu hacmi (l)

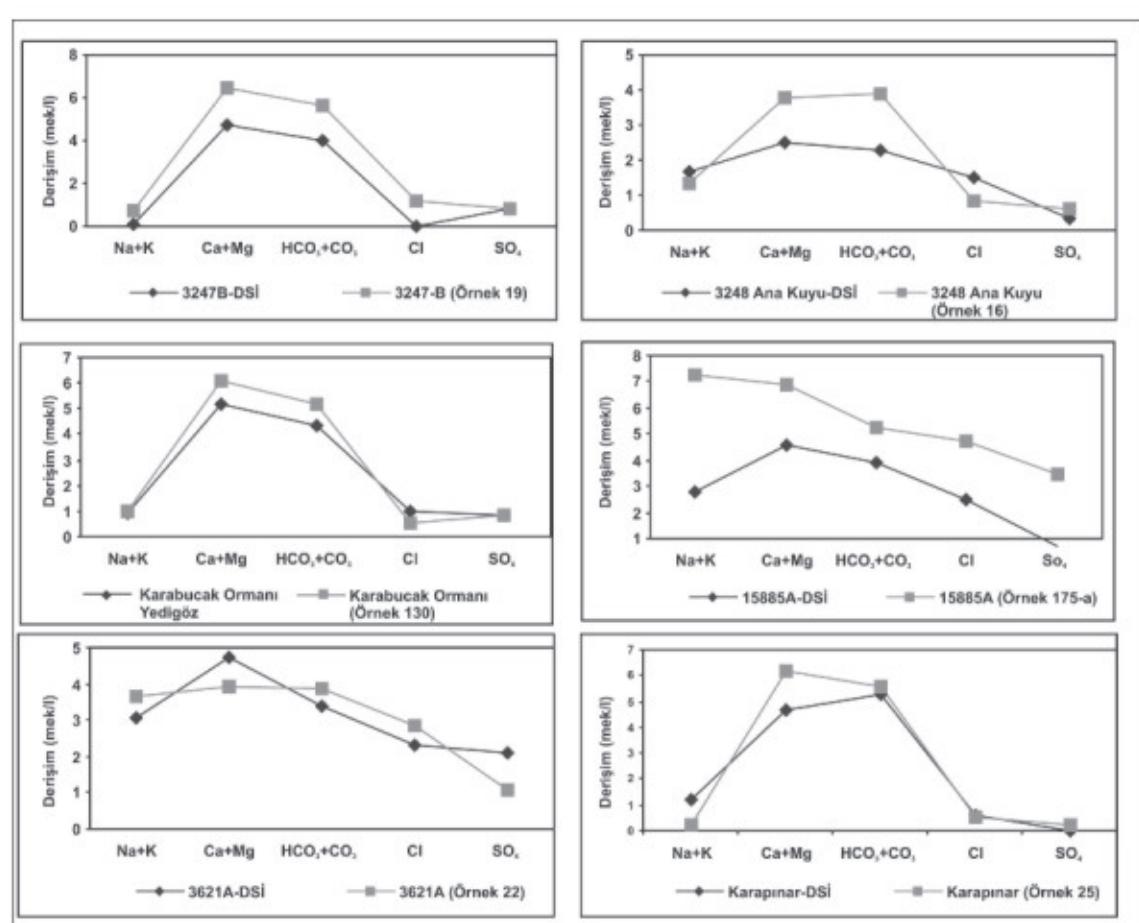
2001 Haziran-Ekim dönemi su örnekleri deniz suyu katkısı açısından incelendiğinde en yüksek oranın %15 ile İçmeler sıcak su kuyusunda olduğu sunda

görülmektedir. Yamaç akiferleri kısmında bulunan İhsaniye örneği (Örnek 35) %1.4, Kıyı Akiferinde bulunan Akçam Sitesi örneği (örnek 55) %9.8 ve Muhdat Mahallesi örneği (örnek 46) %1.8 katkı oranlarına sahiptir. 2002 yılında ise Muhdat Mahallesi örneği (örnek 68) %1.1 ve İçmeler (örnek 80) %11.9 katkı oranına sahiptir. 2003 yılı örneklerinde ise İhsaniye (örnek 149) %1.1, Muhdat Mahallesi örneği (örnek 154) %1.6 ve İçmeler (örnek 169) %16 katkı oranına sahiptir. Dikkate değer denizsuyu katkısının belirlendiği dört örnekte inceleme alanının kuzey kesiminde bulunan İçmeler sicaksu örneğinin tatlısu-tuzlu su arayüzü ile temas eden ve derin dolaşma sahip bir yeraltısu olduğu düşünülmektedir. İçmeler kuyusunda denizsuyu katkısının zamanda değişken olması olasılıkla beslenimde soğuk su katkısının zamanla değişmesinden kaynaklanmaktadır. Kıyı Akiferinde Akçam sitesi kuyusunda gözlenen tuzlanmanın ise aşırı çekimden kaynaklandığı anlaşılmaktadır. Karışım

hesaplamalarındaki belirsizlikler (Cl ölçüm hassaslığı ile tatlı su ve deniz suyuna atfedilen Cl derişimlerindeki belirsizlikler) dikkate alındığından %1 dolayında deniz suyu katkısı içeren örnekler hakkında kesin bir yargıya varmanın doğru olmayacağı düşünülmektedir. Kesin yargıya varmak için bu gibi kuyularda yeni gözlemler yapılması uygun olacaktır.

Zamansal değişim

İnceleme alanında yeraltısu kimyasının uzun dönemli değişiminin belirlenmesi amacıyla bazı su noktalarının DSİ (1978)'de belirtilen majör iyon derişimleri 2001-2003 döneminde belirlenen değerler ile karşılaştırılmıştır (Şekil 10). Karşılaştırılan su noktalarından Aliefendioğlu, Aliağa, Kulak, Kösekerli Köyleri ve Karabucak Ormanı örnekleri inceleme alanının doğusunda, kıyı kesimde bulunmakta; Karapınar Kaynağı ise kuzeybatı kesimde yer almaktadır.

Şekil 10. DSİ (1978) analiz sonuçları ile 2001-2003 analiz sonuçları karşılaştırması.
Figure 10. Comparasion of analysis results from DSİ (1978) and 2001-2003 period.

Karabucak Orman, Karapınar ve 3621A su noktalarının geçmiş ve güncel majör iyon derişimleri arasında önemli bir farklılık gözlenmemiştir. Bu örneklerin derişim eğilimleri benzer olup, gözlenen farklılıkların geçmiş örneklerin iyi korunmamış olması, mevsimlik kimyasal değişim ve analitik ölüm hataları gibi nedenlerle açıklanması mümkündür. Diğer yandan, 3247B ve 15885A örneklerinden geçmiş ve güncel sonuçlar birbirine paralel olmakla birlikte, geçmiş derişimler güncel derişimlerden belirgin olarak düşüktür. Bu durumun, geçmiş örneğin analiz aşamasına degen çökelme reaksiyonlarına karşı korunmamış olması ile açıklanması mümkündür. Söz konusu farklılığın olası diğer nedeninin ise geçmişte daha etkili "yeni beslenim" katmasına bağlı olarak iyon içeriğindeki seyrelme olabileceği düşünülmektedir. 3248 nolu örnekte ise geçmiş ve güncel derişimlerin Na^+ - K , Cl ve SO_4^{2-} açısından aynı olduğu görülmektedir. Bu örnekte Ca^+ - Mg ve HCO_3^- - CO_3^{2-} derişimlerinde gözlenen farklılığın geçmiş örnekte analiz öncesinde gerçekleşen CaCO_3 çökelimi olduğu düşünülmektedir.

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

İnceleme alanında 2001-2002-2003 dönemlerinde yapılan yeraltısu örneklemelerinde her üç dönem için ortalama sıcaklık sırasıyla 23-23-23°C, ortalama Eİ 1026-835-887 ve ortalama pH değeri 7.38-7.00-7.50 olarak belirlenmiştir. Bölgedeki sular genellikle $\text{Ca}-\text{HCO}_3$ tipindedir. Bunun yanısıra $\text{Mg}-\text{HCO}_3$, NaHCO_3 , CaSO_4 , NaSO_4 ve NaCl fasyesleri de saptanmıştır. Tuzlusu girişiminden etkilenen alanlarda $\text{Ca}-\text{HCO}_3$ fasyesindeki tatlısu ilerleyen tuzlanma ile NaCl fasyesine geçmektedir. Bazı alanlarda tuzlanmış yeraltısunun yikanmasına bağlı olarak NaCl fasyesinden, NaHCO_3 ve $\text{Ca}-\text{HCO}_3$ fasyeslerine geçiş olduğu gözlenmiştir. Hesaplanan deniz suyu katkı oranlarına göre İçmeler sıcak su kuyusu ve kıyı kesimde yer alan Akçam sitesi kuyusu dışında bölge genelinde dikkate değer bir tuzlu su girişimi söz konusu değildir. Kıyı ve Yamaç akiferindeki pek çok noktada yeraltısu nitrat içeriği, sınırlı sayıdaki noktada ise Fe ve Cd içeriği TSE (1997) içmesuyu sınır değerini aşmış durumdadır. Bu noktalardaki durumun izlenmesi ve gerekli önlemlerin alınması uygun olacaktır. Benzer şekilde, tuzlusu girişimi izleri taşıyan noktalar ve dolayında düzenli elektriksel iletkenlik ölçümleri yapılarak tuzlanma riskinin izlenmesi gereklidir. Bu çalışma kapsamında yapılan değerlendirmelerin incelenen su noktaları ile sınırlı olduğu, özellikle kirlenme açısından yakın su noktaları arasında durumun farklı olabileceği dikkate alınmalıdır.

KATKI BELİRTME

Bu çalışma Mersin Üniversitesi ve Hacettepe Üniversitesi Bilimsel Araştırma Birimleri tarafından sırasıyla BAP.FBE.JB(ZH)2002 ve 04.T02.604.001 nolu projeler ile desteklenmiştir.

DEĞİNİLEN BELGELER

- Adams S., Titus, R., Pietersen, K., Tredoux, G. ve Harris, C., 2001. Hydrochemical characteristics of aquifers near Sutherland in the Western Karoo, South Africa. *Journal of Hydrology*. 241, 91-103.
- Appelo, C.A.J. ve Postma, D., 1996. *Geochemistry, Groundwater and Pollution*. A.A. Balkema, Rotterdam, 536 s.
- DSİ, 1978. Mersin, Berdan ve Efrenk Ovaları hidrojeolojik etüd raporu. Ankara, 60 s.
- Değirmenci, M. ve Altın A. 2001. Mersin-Erdemli arası sahil bölgesinde yeraltısu kirliliğinin araştırılması. Cumhuriyet Üniversitesi Araştırma Fonu Sonuç Raporu, Rapor No: M-149, Sivas, 58 s.
- Demirel, Z., 2004. The history and evaluation of saltwater intrusion into a coastal aquifer in Mersin, Turkey. *Journal of Environmental Management*, 70, 275-282.
- Hatipoğlu, Z., 2004. Mersin-Tarsus kıyı akiferinin hidrojeokimyası. Hacettepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü., Ankara, Doktora Tezi, 142 s (yayınlanmamış).
- Hem, J.D., 1985. Study And Interpretation of The Chemical Characteristics of Natural Water. U.S.A Geological Survey Water-Supply Paper 2254, 263 S.
- McNeelly, R.N, Neimanis V.P., ve Dwyer L., 1979. *Water Quality Sourcebook, A Guide to Water Quality Parameters*. Inland Waters Directorate, Water Quality Branch, Ottawa, Canada, 88 S.
- Şenol, M., Şahin, Ş. ve Duman T.Y., 1998. Adana-Mersin dolayının jeoloji etüd raporu. MTA, Ankara, 46 s. (yayınlanmamış).
- TSE, 1997. Sular-içme ve kullanma suları (TS-266), Türk Standartları Enstitüsü, Ankara 25 s.

Makale Geliş Tarihi : 10 Mayıs 2005
Kabul Tarihi : 10 Temmuz 2005

Received : May 10, 2005
Accepted : July 10, 2005